

Infrastruktur för digitalisering minnesanteckningar från möte 1

27 september 2018, Stockholm

Deltagare

Dan Sjöblom (ordförande)	Post- och telestyrelsen
Anna Runius	Telia Company
Anne Mousa Ståhl	Region Gotland
Jan Ollinen	IP-Only
Jimmy Persson	Svenska Stadsnätetsföreningen
Magnus Rudehäll	Region Västerbotten
Michaela Stenman	Sveriges Kommuner och Landsting
Rikard Svensson	Region Blekinge
Kristina Lindbom	Bredbandsforums Kansli
Peter Meurling	A-focus
Åsa Lindskog	Bredbandsforums Kansli

Jörgen Svärdh (Utsikt Bredband), Kjell Thuné (Västkom), Lars Lundberg (IT&Telekomföretagen), Maria Gill (RISE) och Ove Landberg (Post- och telestyrelsen) hade förhinder vid första mötet.

Agenda

- Öppnande av mötet
- Bordet runt (Presentation)
- Näringsdepartementets syn på den nya arbetsgruppen
- Genomgång av mål och färdplan för gruppens arbete
- Lunch
- Bakgrund och underlag inför arbetet
- Grupparbete om inriktning och fokusområden
- Gemensam diskussion i plenum
- Inför nästa möte
- Mötets avslutande

Öppnande av möte

Dan Sjöblom öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Han informerade också om att han och kansliet har valt arbetsnamnet ”Infrastruktur för digitalisering” för arbetsgruppen, detta för att särskilja den från tidigare arbetsgrupper med robusthet som tema. Dan beskrev hur PTS kommer att arbeta mer med tjänster i framtiden samt betonade även vikten av en tillförlitlig digital infrastruktur i alla delar av landet för att undvika digitala klyftor.

Deltagarnas förväntningar på gruppens arbete

Deltagarna presenterade sig och sina mål för deltagandet i gruppen. Några av de punkter som kom upp var:

- Vi behöver se över hur hela leveranskedjan för digitala tjänster fungerar och identifiera brister. Tillgång till tillförlitlig elektronisk infrastruktur är avgörande för möjligheterna att digitalisera.
- Viktigt att vi identifierar vem som har helhetsansvar för leveranskedjan.
- Tjänsterna har otroliga beroenden av el, utrustning, access, mm. Viktigt att öka medvetenheten i alla led.
- Vi bör diskutera hur man ska samverka vid extraordinära påfrestningar på näten och tjänsterna.
- Viktigt att vi bidrar till att skapa en tillräcklig tillförlitlighet i den infrastruktur som vi investerat i så att den blir användbar för digitala tjänster. Arbetsgruppen behöver bidra till att undanröja hinder för digitaliseringen.
- Näten ser väldigt olika ut i olika delar av landet, viktigt att förstå och belysa detta.
- Viktigt att bli mer konkreta kring vad robusthet är.
- Vi behöver bidra till att kommunikationsinfrastrukturen blir ett fundament och en stabil bottenplatta för samhällets digitalisering. Viktigt med en samsyn kring en stabil plattform för alla nya tjänster.
- Robusthetskrav måste ställas vid offentlig finansiering av näten.
- Hos många aktörer som är involverade i digitalisering, anskaffning och drift av digitala tjänster, finns inte tillräcklig förståelse för vad robusthet i nät och tjänster innebär.
- Infrastrukturen hänger inte ihop ordentligt idag. Stora och små aktörer måste förstå varandra bättre.
- Vi har haft stort fokus på att bygga ut bredbandsnät, vi behöver nu skapa ett fokus på och en hög kompetens kring förvaltning av näten
- Undvik orealistisk kravställning på förbindelser för tjänster.
- Vilka krav ställer IoT på näten, var ska de ställas.
- Vad är rimliga kvalitetskrav, man får inte trycka upp kostnaden till orimliga nivåer.
- Vi får inte glömma att ta hänsyn till slututrustningen (när det gäller robusthet)
- Det har varit mycket fokus på avgränsade digitaliseringsprojekt, det är viktigt att se helheten. För att ta tillvara den infrastruktur vi har idag behöver aktörerna samverka mer.

Näringsdepartementets syn på arbetsgruppen

Gustaf Molander från Digitaliseringsenheten på Näringsdepartementet informerade om departementets förväntningar på arbetsgruppen. Gustaf beskrev bland annat att;

- Utgångspunkten för Bredbandsforums och arbetsgruppens arbete är regeringens bredbandsstrategi och målet att hela Sverige 2025 ska ha tillgång till snabbt bredband.
- Det arbete som arbetsgruppen ”Infrastruktur för digitalisering” gör är viktigt för ambitionen att nå målen i strategin. Peter Eriksson, digitaliseringsminister, sätter stort värde på Bredbandsforums arbetsgrupp och har stora förväntningar på arbetets resultat.
- Det krävs tillit i systemet för att skapa förtroende för nya digitala tjänster.
- Robusta bredbandsnät har en stor betydelse för ökad trygghet i samhällets digitalisering.
- Utbyggnaden ska även fortsatt vara marknadsdriven, med visst stöd från det offentliga.

Se vidare i de presentationsbilder som användes vid mötet.

Mål och färdplan för gruppens arbete

Åsa Lindskog gick igenom det direktiv som gruppen fått samt en översiktlig beskrivning av hur gruppens arbete kommer att bedrivas. Det underlag som presenterades återfinns i Powerpoint-filen som användes vid mötet.

I diskussionen under Åsas presentation lyftes ett antal frågeställningar:

- Gruppen behöver definiera vad vi menar med bredbandsnät (ingår t.ex. kundutrustning, WiFi? I så fall krävs det troligen också reservkraft hos slutanvändaren).
- Vad menar vi exakt med offentliga aktörers digitala tjänster?
- Mobila tjänster måste omfattas av arbetet, som primär lösning eller som backup. Även mobiliteten kan vara viktig, t.ex. i ambulanser.
- Upphandlingar av vård- och omsorgstjänster sker på många olika sätt, från funktionsupphandlingar till enskilda tjänster.
- Nya generationer av äldre kommer att ha helt andra krav än idag.
- Övergripande målsättning är nog att operatörerna ska kunna låna nät av varandra för robusthet.
- Det behövs åtgärder för fiberföreningarnas nät, annars riskerar vi stora problem framöver. Övergången från utbyggnad till förvaltning är svår och när eldsjälarna som byggt näten försvinner saknas ofta kunskapen om näten och hur de ska drivas.
- Om man kunde ta bort kraven runt bidragsfinansieringen som skett skulle många byanät byta ägare snabbt.

Bakgrund och underlag inför arbetet

Kristina Lindbom presenterade bakgrunden till att arbetsgruppen skapats och den förstudie som genomfördes innan sommaren (se presentationsbilder som användes vid mötet). Även här lyftes ett antal frågeställningar inför det fortsatta arbetet.

- Det kan finnas behov av att kategorisera olika nivåer av robusthet och kvalitet i bredbandsnäten för att effektivt kunna sprida information till ”lekmän”.
- Förståelsen om de olika näten (i flera dimensioner) är låg hos de som köper och levererar tjänster.
- Digitaliseringen går fort nu och det är viktigt att de analoga och manuella processerna behålls av säkerhetsskäl. Det blir viktigt att dokumentera manuella rutiner innan folk går i pension.
- Redundans bygger på att man även går utanför den egna regionen (kommunen).

Grupparbete

Arbetsgruppen delades in i två grupper för att diskutera frågeställningarna;

1. *Vilka är de viktigaste områdena eller utmaningarna att ta tag i för att skapa tillförlitligt bredband?*
2. *Inom vilka områden kan arbetsgruppen bidra med störst nytta?*
3. *Vilka aktörer har betydelse för ett tillförlitligt bredband för digitalisering?*
 - a. *Ange aktörsgrupper eller specifika aktörer som bör ingå i vår kartläggning av roller och ansvar.*
 - b. *Finns det aktörer/grupper av aktörer som idag inte har inverkan men som borde ha det? Vilka?*

Exempel på förslag och områden som diskuterades inom ramen för grupparbetet sammanfattas nedan.

Viktiga områden och utmaningar som arbetsgruppen bör fokusera på;

- Stötta och förenkla för beställande aktörer att ställa rätt krav på rätt tillgänglighet/robusthet.
- Beskriva ”helheten” (hela leveranskedjan för digitala tjänster) och skapa en förståelse för den, inklusive kringtjänster och beroenden som t ex inomhustäckning, slutanvändarens eget ansvar.
- Vi kan också behöva beskriva på en generell nivå vad som förutom bredbandsanslutning och tjänsten även påverkar robustheten (processer och rutiner, informationssäkerhet mm).
- Det finns olika målgrupper för vilka vi behöver medvetandegöra behovet, nyttan och ansvaret för infrastrukturens robusthet;

1. Beslutsfattare och verksamhetsutvecklare. Här behövs en beskrivning av helheten på övergripande nivå.
 2. Upphandlare och beställare. Här behövs mer detaljerad beskrivning av hur man ställer krav vid anskaffning av anslutning. En sådan beskrivning underlättar även för leverantörer vid utformning av sina erbjudanden.
- Ev. informationsmaterial som gruppen tar fram bör vara dynamiskt / möjligt att hålla uppdaterat.
 - Ge vägledning för hur framtida stödpengar ska användas så att de bidrar till robusthet, inte bara till snabb utbyggnad.
 - Kategorisera de olika digitala tjänsterna efter vilka krav på robusthet och kvalitet de har. Detta behövs för att underlätta beställning av rätt anslutning (av rätt robusthet och kvalitet) till olika typer av digitala tjänster. Det är viktigt att förstå att inte alla tjänster är beroende av högt SLA och hög kvalitet (t ex en del IoT-tjänster).
 - I arbetet behöver vi även ta hänsyn till framtida behov och tjänster.
 - Det finns ett behov av en vägledning eller guide till de aktörer som tillhandahåller digitala tjänster för att skapa en förståelse för kapacitet, kvalitet och övriga förutsättningar som råder i de nät och sammanhang där tjänsterna ska levereras.

Roller som har stor betydelse för ett tillförlitligt bredband för digitalisering:

- **Beställare** Viktigt att vi intervjuar beställare av anslutning/tjänster för att förstå deras utmaningar. Beställare kan ofta vara bundna till att välja lägst pris.
- **Tjänstetillhandahållare**
- **Beslutsfattare** och **finansiärer**
- **Användare**
- **Nätägare** (inklusive de små) och **förvaltare** av nät. Vi skulle kunna samla in erfarenheter från nätägare som tagit över mindre nät för att förstå ev utmaningar.
- **Fastighetsägare** (vid flerfamiljshus)

Underlag från arbetsgruppsdeltagare som ej kunde delta vid mötet
I samband med grupparbetet presenterade Peter Meurling underlag och idéer från de arbetsgruppsdeltagare som ej var närvarande vid första mötestillfället. Se presentationsbilder som användes vid mötet.

Att göra innan nästa möte

För att få möjlighet att få ta del av den kompetens och erfarenhet som finns hos gruppens deltagare kommer de att bli kontaktade för en intervju.

Underlag kommer att skickas ut inför nästa möte.

Kommande möten

Arbetsgruppens kommande möten hålls;

- Möte 2. 8 november – kl 10.00-14.00 hos PTS, Valhallavägen 117, Stockholm
- Möte 3. 11 december
- Möte 4. 12 februari
- Möte 5. 21 mars
- Möte 6. 7 maj

Mötets avslutande

Dan Sjöblom avslutade mötet och tackade för engagemanget.